

[Statsministeren.]

produkter viser nedadgående tendens, idet der ellers foreligger en nærliggende sandsynlighed for, at der kan stilles krav af vidtrækkende økonomisk karakter til det danske samfund i henseende til gennem ydelse af tilskud at opretholde den grønlandske befolknings levestandard. For at skaffe mulighed for en sådan konjunkturudligning er det i § 11 foreslået, at den grønlandske eksport centraliseres i en salgsorganisation. For at undgå at få et for stort administrativt apparat i forhold til den grønlandske produktions størrelse har man dog ment at burde overlade til fremtidens afgørelse på grundlag af den interesse, det private erhvervsliv måtte udvise, hvornår en selvstændig, central salgsorganisation bør oprettes, og indtil dette sker, skal Den kgl. grønlandske Handel ifølge forslaget fungere som salgsorganisation. Salgsorganisationen — indtil videre altså Den kgl. grønlandske Handel — skal i sin prisansættelse til de grønlandske og danske leverandører tage konjunkturpolitiske hensyn, så at der i gode tider opspares en konjunkturfond, der i dårlige tider kan benyttes til at holde højere priser til producenterne, end afsætningsmulighederne egentlig betinger.

For at salgsorganisationen skal kunne varetage sin konjunkturudlignende opgave, må det imidlertid være en forudsætning, at alle i Grønland bosatte fangere, fiskere, færeholdere og andre erhvervsdrivende har pligt til at afsætte deres til salg udenfor Grønland beregnede produkter enten direkte til salgsorganisationen eller til en af de til salgsorganisationen knyttede eksportvirksomheder. Samme forpligtelse må naturligvis pålægges danske, herunder færøske, fiskerbåde, der har fået tilladelse til at fiske på det grønlandske søterritorium.

Inden bestemmelserne i lovforslagets kapitel II sættes i kraft overfor færøske fiskere, således at de særlige rettigheder, der er hjemlet danske og færøske fiskere i lovene af 7. maj 1937 og 15. marts 1939, og som navnlig føringer i vidt omfang har gjort brug af, bringes til ophør, har man fundet det naturligt, at der føres forhandlinger med det færøske landsstyre om mulighederne for et samarbejde mellem den grønlandske salgsorganisation og de færøske salgsorganisationer for fisk og fiskeprodukter.

Endelig skal jeg knytte nogle få ord til *forslag til lov om den grønlandske erhvervs-lånefond*.

Forslaget tager sigte på at give rimelige og fornuftige projekter til fremme af det grønlandske erhvervsliv mulighed for at

få kapitalindskud uafhængigt af de øjeblikkelige forhold på det almindelige kapitalmarked og således at stimulere den private kapitaldeltagelse i det risikoprægede grønlandske erhvervsliv ved siden af den statsvirksomhed, som antagelig endnu nogen tid fremover må drives af Den kgl. grønlandske Handel.

For at udrydde eventuelle misforståelser vil jeg gerne gøre opmærksom på, at bestemmelsen i forslaget § 3, stk. 3, skal forstås således, at den repræsentation, lånefonden i givet fald skal vælge til private aktieselskaber, der har modtaget aktiekapital fra lånefonden, kan vælges — og utvivlsomt i de fleste tilfælde vil blive valgt — udenfor bestyrelsens kreds.

Under behandlingen i folketinget blev der gjort opmærksom på, at der kunne opstå tilfælde, hvor det ville være formålstjenligt, at de lån, der blev ydet kontant, kunne ydes udover den angivne 15 års periode, og at det derfor kunne være ønskeligt, at der forelå bemyndigelse til, når omstændighederne talte derfor, at fravige denne tidsfrist.

Jeg var ganske enig i denne opfattelse, og et ændringsforslag blev derfor udarbejdet og vedtaget i overensstemmelse hermed.

Idet jeg iøvrigt skal henvisse til de udførlige bemærkninger til lovforslagene og til folketingsudvalgets betænkning, skal jeg tillade mig at anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige og hurtige behandling.

Jeg må måske samtidig få lov til at gøre et par bemærkninger til det normeringsforslag, som vel ellers skulle have været forelagt af den højtærede finansminister. Forslaget foreligger her, som det er vedtaget ved tredje behandling i det andet høje ting.

I overensstemmelse med de forslag, jeg lige nu har omtalt om den fremtidige ordning på Grønland, er det nødvendigt at foretage en omlægning af den hidtidige administration i Grønland, men da tempoet for disse ændringer gennemførelse ikke på nærværende tidspunkt lader sig forudse, har man ikke ment det hensigtsmæssigt allerede nu at fremsætte detaljerede forslag med hensyn til opbygningen af den kommende administration. For at føre de tilsigtede ændringer i det grønlandske samfundsliv ud i livet må det dog anses for påkrævet, at der snarest oprettes visse overordnede stillinger, så at der skabes grundlag for straks at lede udviklingen ind i de rigtige baner.

Der stilles derfor forslag om oprettelse af en stilling som landshøvding i Grønland,